

Forfatter: Berzelius, Jöns Jacob

Titel: BREV TIL: Forchhammer, Johan Georg FRA: Berzelius, Jöns Jacob (1843-05-22)

Citation: Berzelius, Jöns Jacob: "BREV TIL: Forchhammer, Johan Georg FRA: Berzelius, Jöns Jacob (1843-05-22)", i *Breve til og fra J. G. Forchhammer*, H.H. THIELES BOGTRYKKERI, s. 19. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002242673-000-shoot-L0022426730000009.pdf> (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra J. G. Forchhammer

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Berzelius, Jöns Jacob, *Breve til og fra J. G. Forchhammer,*

9.

Till Herr Professoren och Riddaren Forchhammer.

Stockholmd. 22. Maj 1843.

Emottag min vänskapsfulla tacksägelse för brevet af d. 15. Apr. och för den lilla afhandlingen om rullstenar.

Undersökningen²³) af topazen har Herr Professoren efter allt utseende lyckats att göra så riktig at vi hädanefter torde kunna anse oss säkra på hvad den är. Formeln 2SiO_2 hörer så alldeles till vanliga förenings förhållanden att detta, sammenlagd med det säkra profvet från glödningsförlustens öfverensstämmelse med den beräknade, undanrödja alla tvifvel. Hvad pycniten angår, så ligger väl något mindre vanligt i SiO_2 ; men både topazens och pycnitens formel låta dela sig på följande sätt:

Topaz = SiO_2 då pycnitens blir = SiO_2

Första termen i Topazen har i pycniten saknat den ena atomen lerjord, hvaraf allt blir klart och normalt.

Til framdeles begagnande vid mineralanalyser tager jag mig den friheten anföra at jag gort en series af försök öfver atomvigten af Calcium²⁴), som utfallit i medeltal till 251,9424, hvaraf följar at kalkjorden håller 28,4 p. c. syre, icke 28,09, som vi hittils antagit. Jag har för roskull efter denna syrehalt omräknat några analyser af de bättre, som blifvit gorda på silicater som hålla kalkjord och det har visat sig at, med användande af det nye talet, slår analy-²⁵ s. 20sernes resultat fullständigare in med räkningen än förut. Egentligen härleder sig det gamla talet från en felskrifven ziffra vid upgörandet af atomtabellerna, hvilket jag först upptäckte vid en revision, hvartill de nya försöken föranledde. De gamla försöken riktigt beräknade gifva 28,26 p. c. Då min afh. härom blir tryckt, skal jag söka ett tillfälle at skicka Herr Professoren den.

I afseende på rullstenarna, och flera dermed gemenskap ägande omständigheter, har jag i många punkter olika åsigter med dem Herr Professoren i sin lilla skrift meddelat, såsom det nödvendigt måste inträffa i allt der man måste gissa sig till orsaker af hvad som förefinnes. Den ene finner en orsak sannolikare, en annan ger företräde åt en annan. På lika sätt har ju v. Buck²⁵) också helt andra idéer om uphufvet till rullstenar och räffling.

Med anledning af några förändringar i Vet. Acad. organisation, hafva skyldigheterna at författa årsberättelser blifvet jemnara fördelade än hittils. Jag har således sluppit fysiken och geologien. Det blir hädanefter Professor Mosan der, som kommer at redogöra för geologien och således att redogöra för Herr Professorens arbete, som jag meddelat honom.

Jag anhåller at få vara innesluten i fortfarande vänskap.

Högaktning och vänskap

JAC. BERZELIUS.